

فرصت

سال شانزدهم | دوره جدید | شماره ۳۰۰ | چهارشنبه ۲۳ آبان ماه ۱۴۰۳ | قیمت: ۱۰۰۰ تومان

تجلیل از ۱۵ انجبه خمینی شهری

اولین همایش تجلیل از رتبه آوران برتر شهرستان به همت سازمان فرهنگی اجتماعی ورزشی شهرداری و شورای اسلامی خمینی شهر برگزار شد

۳

چرا خمینی شهر خواهد نداشت؟

نگاهی به منافع خواهرخواندگی شهرها و بررسی نتیجه آن در پیشرفت خمینی شهر

۲

نگاهی به کتب منتشر شده در خصوص تاریخ ماریین و خمینی شهر

۶

با هم به محله اصیل «جوی آباد قدیم» سر بزنیم

۷

همه پنبه هایمان رشته شد

در این شماره به سراغ یک شغل سنتی در حال انقراض رقیمت: پنبه و پنبه کاری، در گذشته نه چندان دور مزارع شهر ما پر بود از گل های زیبای پنبه و پنبه گیاه پرپرکتی بود که باعث ایجاد چندین شغل بود؛ اگرچه از مرحمت آلاینده هایی که هوای شهرمان را آلوده اند، مزارع پنبه مان خشکید. قدیم ها تابستان شهر ما که از راه می رسید، وقتی مردها به سر کارهایشان (که اکثراً کشاورزی بود) می رفتند، خانم ها هم توی هشتی یکی از خانه های کوچه دور هم جمع می شدند و مشغول نخ ریزی، گیوه چینی و ساخت صنایع دستی دیگر می شدند و بچه ها توی دالان های خاکی و تودرتو مشغول بازی و شیطنت می شدند. زمستان ها هم همه دور یک کرسی بزرگ جمع می شدند و حین تناول نخودچی، کشمش و سنجد و اختلاط و گفت و گو، برای اینکه دست هایشان بیگار نباشد «کلوزه» در می آوردند. راستی چرا آن روزها کسی حوصله اش سر نمی رفت؟ در اوایل بهار زمین را شخم می زدند تا برای کاشت پنبه آماده شود. پس از یکی دو هفته که خاک خوب آفتاب خورد، اواسط اردیبهشت تخم پنبه (همان پنبه دانه که شتر دائماً در خواب می بیند) کاشت می شد. بعد از شش ماه آبیاری و داشت در مهرماه قورق های رسیده را که به بار پنبه می نشست و به مزرعه پنبه زیبایی خاصی می بخشید، برداشت می کردند؛ حالا قورق پنبه را که به آن جوزق یا کلوزه می گفتند، به بازار می آوردند. کشاورزان، دامداران، کسبه و حلاج ها خریداران اصلی پنبه بودند. کشاورزان و دامداران، پنبه را بیشتر برای پنبه دانه خریداری می کردند. کشاورزان برای کاشت و دامداران برای خوراک دامها به خصوص گاوهایشان؛ این باعث می شد که شیر پرچرب و خوبی داشته باشند (پنبه دانه از غذاهای مورد علاقه گاوهاست. اکسبه دیگر همچون نمدا، کلاه مال، نخ ریس، تخت کش، گیوه چین و... هم از آنجاکه مواد اولیه محصولاتشان از پنبه بود، از طالبان پنبه بودند. پس از خرید پنبه و جدا کردن آن از...

۸



۲ میراث

عکس نگاشت (۲)

خانه‌هایی که تنها مانده‌اند!

خانه‌های تاریخی شهرستان در انتظار دست نوازشگر

طوبی قربانی ورنوسفادراتی خانه به‌عنوان یک پناهگاه امن برای زیستن اعضای خانواده در کنار یکدیگر دارای هویتی فرهنگی اجتماعی بوده‌ویرداختن به‌آن درحَدیک یادداشت‌نیست؛امای شک برسی آن از ضروریات است.

معماری خانه‌ها یگذشت زمان دچار تحولات بنیادین شده ومتأسفانه امروزه فلسفه زیستن درآن هاصرفا برای خواب و خوراک ونه جایی برای آرامش تعریف شده‌است.درگذشته،معماری خانه‌ها علاوه بر تأثیرپذیری اززیست‌بوممنطقه، ارزش های اجتماعی را باژگو و حتی احکام دینی را منتقلو می‌کرده است. در شهرمانیز تاریخ وفرهنگ و هنر، اقلیم و خصایص اجتماعی دست به دست هم داده ومعماری جالبی پدیدآورده‌که در سرتاسر بافت تاریخی محلات اصیل مشهوداست واز نمونه‌های برجسته‌آن باید به خانه‌های تاریخی بزرگ وزیبایی اشاره کرد که بیشتر متعلق به افراد و خاندان های سرشناس بوده ومتأسفانه در حال حاضر خیلی از این خانه‌ها به حال خود رها شده ونیازمند تنفسی دوباره است.

❖ خانه اعلی‌اکبر (واقع در محله گاردِر ورنوسفادران)



آعلی اکبر یکی از ثروتمندان محله گاردِر ورنوسفادران و صاحب یک مجموعه خانه بوده است. از این مجموعه غیرازاین دیوان‌خانه‌ای که بیشتر محل پذیرایی از اعیان و بزرگان بوده و خراب شده، خوشبختانه بقیه خانه‌ها باقی و تا حدی سالم مانده و گویا این بنا اخیرا در فهرست دوم آثار ملی ایران جای گرفته است. آن طور که آقای علی‌اصغر عرب در یکی از مقالات خود آورده، این دیوان‌خانه زمانی پذیرای فتحعلی شاه قاجار هم بوده است. گفته می‌شود جویی از مادی گاردِر برای آب‌رسانی به حوض‌ها و باغچه‌های این خانه اشباع داشته و با گذر از میانه حیاط از پشت خانه خارج می‌شده است.

عکس‌هایی که در پایین آورده شده، مربوط به دو قسمت باقی‌مانده این‌خانه تاریخی ودیوان‌خانه تخریب‌شده‌است. متأسفانه از درون اتاق‌های این خانه عکسی در دسترس نیست؛ ولی آن طور که دیده و گزارش شده دارای تزیینات عالی است.

❖ خانه عموشاهی یا امینی (در محله فروشان)



این‌خانه زیبار، خیابان حضرت ولیعصر(عج) واقع‌شده‌که متأسفانه بخشی ازآن، سال گذشته به‌صورت مخفیانه تخریب‌شد.این بناپه‌مساحت بیش‌از هزارمترمربع وفضاهای متعدد، دارای تزیینات چشم‌نوازی مانند نقاشی، مقرنس کاری، گره چینی و... است که با توجه به قرار گرفتن در مرکز شهر ونزدیکی به محور تاریخی محله فروشان و بازار فعلی یکی از بهترین گزینه‌ها برای راه‌اندازی مهمان‌سراهایی که به‌اصطلاح فرنگی «هل بوتیک» نامیده می‌شوند، به حساب می‌آید. خوشبختانه برای ثبت این خانه در فهرست آثار ملی اقدامات خوبی صورت گرفته و هم‌اکنون نیز در فهرست دوم آثار ملی قرار گرفته و مشمول قوانینی می‌شود که برای آثار ثبت ملی هم لحاظ می‌شود. با مشارکت بخش خصوصی یا حمایت‌نهادهایی مانند شهرداری می‌توان این بنای ارزش‌را از خطر ویرانی نجات داد و با تغییر کاربری آن به هتل یا موزه و... علاوه بر رفع نیازهای شهر به اشتغال‌رایی وتوسعه گردشگری شهر کمک شایانی کرد.

❖ خانه حاج حبیب (در محله خوزان)



این خانه تاریخی و زیبا بر خیابان شهدای خوزان قرار گرفته است. این خانه در گذشته متعلق به تاجری از همین محل به نام «حاج حبیب» بوده که دامنه تجارت او به کشورهای همسایه هم می‌رسیده و طبق گفته‌ها شهید آیت‌الله مدرس نیز چند ماهی در این خانه اقامت داشته است. نقل است حاج حبیب برای حفاظت از خانه و زندگی‌اش تفنگدار هم داشته که دیوارهای قطور و بلند این بنا تأییدی برای این گفته‌هاست.

با توجه به ارزش معماری و فرهنگی، این خانه اخیرا در فهرست دوم آثار ملی به ثبت رسیده است.

خواهرخواندگی قراردادی است که بین سران مملکتی یا مسئولان دو شهر و حتی دو دانشگاه یا سازمان علمی، خدماتی و... به‌منظور ایجاد همبستگی واتحاد بیشتر انسانی و فرهنگی بسته می‌شود. این قرارداد که از اروپا وارد ایران شده، می‌تواند بین دو شهر داخلی یا یک شهر داخلی و یک شهر خارج از کشور که دارای منافع مشترک هستند، بسته شود. مفاد این قراردادها

خواهرخواندگی چیست و چه نتایج به دنبال دارد؟

روابط تاریخی، مراودات سیاسی واجتماعی، تجارت و بازرگانی، موضوعات فرهنگی و هنری یا حتی ورزشی و علمی بوده و دو شهر حتما باید شباهت‌هایی در یک زمینه با هم داشته یا در یک نماد مشترک باشند.

این‌گونه پیوندها علاوه بر معرفی

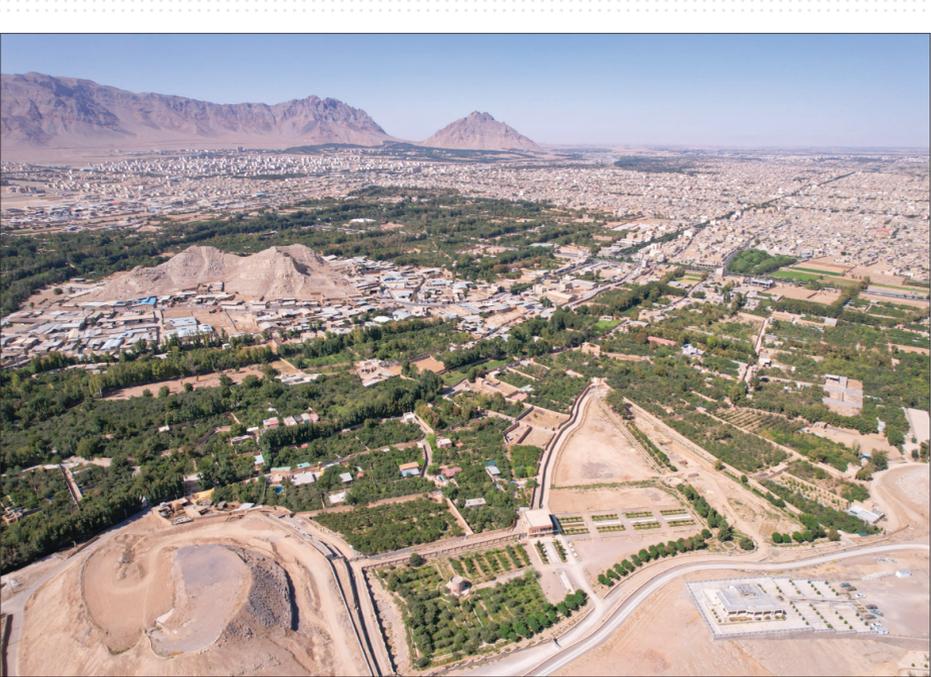
شهرها به دیگر نقاط کشور یا دنیا، سبب تقویت روابط بین دو شهر و توسعه گردشگری در مناطق مذکور خواهد شد. نام‌گذاری معایر به

نام شهر خواهرخوانده مقابل هم از دیگر آثار آن است. سابقه خواهرخواندگی در ایران به تهران و سال ۱۳۴۲ شمسی برمی‌گردد. پایتخت ایران برای نخستین بار با شهر سنول به‌عنوان پایتخت کره جنوبی پیوند خواهرخواندگی بست و بعدها این اقدام نمادین فرهنگی الگویی برای دیگر شهرهای کشور شد.

خواهرخواندگی مختص مراکز

چرا خمینی‌شهر خواهر ندارد؟

نگاهی به منافع خواهرخواندگی شهرهاو بررسی نتیجه آن در پیشرفت خمینی شهر



شهرهای خلاق یونسکو ثبت شدند. خمینی‌شهر نیز در صنعت غذایی فعالیت چشمگیری دارد. از تولید تا فرآوری مواد غذایی و همین‌طور تنوع غذاهای محلی همگی امتیازات ویژه‌ای است که هرجایی ندارد و البته خمینی‌شهر همه را یک‌جا دارد. رتبه دوم تولید گوشت قرمز کشور، کیفیت بالای شاه‌میوه (یکی از ارقام گلانی) این شهر، نان‌های محلی سده‌ی و درجه‌ای، فروش بالای پولک و نبات و گز این شهرستان، شیرینی نان گلی به‌عنوان یک شیرینی محلی و سبک خاص و متفاوت پخت نان کماج این منطقه، تعداد بالای باغ‌رستوران در محدوده شهری و گردش مالی فوق‌العاده آن، وجود گذرگاه‌های خوراک شناخته‌شده در خمینی‌شهر مانند خیابان‌های شریعی شمالی و طالقانی و بلوارهای الغدیر و آتشگاه، غذاهای منحصربه‌فرد مانند حلیم باقالی، عقده، سرشیرسده‌ی و... همگی از نقاط بالقوه و اندک بافعل‌شده اینجا هستند. چرا این روابط با رشت و کرمانشاه به نتایج بهتری نرسد؟

❖ گل شب‌بو و محلات

تولید بیش از ۱۲ میلیون گلدان گل شب‌بو در کنار تولید بیش از دومیلیون کاکتوس و چند میلیون گل‌های زینتی به‌علاوه پرورش چند ده هزار نهال زینتی و میوه‌دار یکی از استعدادهای عالی در اشتغال‌زایی، جذب گردشگر و توانمندی اقتصادی خمینی‌شهر

داشته و دارای گویش‌های مختلفی است. گویش‌های مرکزی ایران نام میکل‌انژ شهرت جهانی پیدا کرد و همچنان مرمریت آن در سفیدی و زیبایی حرف اول را می‌زند. بیش از ۶۰۰ سایت معدنی در این منطقه و حوالی آن استخراج شده و یک پارک طبیعی معدنی با زیبایی هرچه تمام‌تر در سال ۱۹۸۵ در نزدیکی این محوطه نیز ایجاد شده است. سنگ مرمر کارارا در معماری رومی برای اقسام فرهنگی، علمی و... به‌مرور شاهد زوال این زبان باستانی در این نقاط خواهیم بود. در دو شهر خمینی‌شهر و سمنان از طرف دوستداران فرهنگی، تحقیقاتی درباره این زبان و زنده نگه‌داشتن آن انجام شده است و خواهرخواندگی این دو شهر می‌تواند بر این تعاملات بیفزاید.

خمینی‌شهر به‌عنوان پایتخت سنگ ایران و سمنان به‌عنوان یکی از شهرهای پیشرو در تولید کاشی و سرامیک و گچ ساختمانی، این شهر زیرزمینی دارای اسطبل، انباری، سالن غذاخوری، معبد، اتاق روغن‌کشی، کلیسا و مدرسه است.تعالیم دینی است و قابلیت انتقال آب به داخل تونل یا خارج کردن از آن را نیز داراست. این بنا که در سال ۱۹۶۳ میلادی بر اثر کندن زمین توسط کارگران ساختمانی کشف شد، دقیقاً داستانی شبیه تونل کهنذّر در منطقه ماریین دارد. تونلی که بارها در سال‌های گذشته در اثر ریزش زمین یا حفاری برای احداث خاص خود، را به دنبال خواهد داشت.

❖ شعر از شیراز تا شهر بایک

وجود استعدادهای شعری در این خطه و تعداد زیاد شاعران در خمینی‌شهر می‌تواند زمینه مشترک برای روابط بیشتر دو شهر بایک استان کرمان و شیراز باشد. شهر بایک و شهر شیراز نیز از زمان‌های دور تا به الان در شعر و شاعری سرآمد بوده‌اند و آوازه شعرهایشان در گوش اهالی ادب طنین انداخته است. پیوند خواهرخواندگی با این دو شهر، برگ زرینی بر افتخارات پرشمار خمینی‌شهر خواهد بود و می‌تواند محافل شعری منطقه را رونقی دوباره بخشد.

❖ غذاهای محلی سده و همراهی

بارشت و کرمانشاه رشت و کرمانشاه شهرهای خلاق خوراک‌شناسی کشور به ترتیب در سال‌های ۱۳۹۴ و ۱۴۰۰در فهرست

ساخت مجسمه مشهور «داوود» از دل کوه‌های این منطقه توسط میکل‌انژ شهرت جهانی پیدا کرد و همچنین مرمریت آن در سفیدی و

زیبایی حرف اول را می‌زند. بیش از ۶۰۰ سایت معدنی در این منطقه و حوالی آن استخراج شده و یک پارک طبیعی معدنی با زیبایی هرچه تمام‌تر در سال ۱۹۸۵ در نزدیکی این محوطه نیز ایجاد شده است. سنگ مرمر کارارا در معماری رومی برای اقسام فرهنگی، علمی و... به‌مرور شاهد زوال این زبان باستانی در این نقاط خواهیم بود. در دو شهر خمینی‌شهر و سمنان از طرف دوستداران فرهنگی، تحقیقاتی درباره این زبان و زنده نگه‌داشتن آن انجام شده است و خواهرخواندگی این دو شهر می‌تواند بر این تعاملات بیفزاید.

❖ خوشاوند تونل کهنذّر این بار در دزینکویو

دزینکویو نام شهری در استان نوشهر ترکیه است که دارای شهری زمینی به عمق ۸۵ متر است و ظرفیت اسکان ۴۰ هزار نفر را به همراه دام و منابع غذایی دارد. این شهر زیرزمینی دارای اسطبل، انباری، سالن غذاخوری، معبد، اتاق روغن‌کشی، کلیسا و مدرسه است.تعالیم دینی است و قابلیت انتقال آب به داخل تونل یا خارج کردن از آن را نیز داراست. این بنا که در سال ۱۹۶۳ میلادی بر اثر کندن زمین توسط کارگران ساختمانی کشف شد، دقیقاً داستانی شبیه تونل کهنذّر در منطقه ماریین دارد. تونلی که بارها در سال‌های گذشته در اثر ریزش زمین یا حفاری برای احداث بنا به اشکال مختلف وجود خود را فریاد زده؛ اما متأسفانه هنوز مُهرش شکسته نشده است. تونل کهنذّر در میان مردم به‌عنوان معبدی برای آیین میترائیسم، پناه گرفتن به هنگام حملات دشمنان و راهزنان، انبار مواد غذایی، راه عبوری ویژه سربازان سلطنتی و... شناخته می‌شود. اما تفاوت این دو شهر زیرزمینی این است که تونل ترکیه‌ای سال‌هاست شناخته شده و درآمدزایی می‌کند؛ اما در خمینی‌شهر همچنان انکار می‌شود. خواهرخواندگی بین این دو شهر البته بعد از ظهور تونل کهنذّر برای همگان و نه قاچاقچیان اشیای عتیقه می‌تواند به شناخته‌تر شدن شهر کمک شایانی کند.

❖ زبان شیرین ولّاتی تا سمنان و نائین زبان ولّاتی به‌عنوان نخستین زبان حکومتی ایران ریشه در زبان مادّی

استان‌ها یا صرفا شهرهای تاریخی نیست و می‌توان ردپای از آن را در اقصی نقاط کشور یافت. خوشبختانه در سال‌های اخیر با افزایش سطح آگاهی‌های اجتماعی و توسعه گردشگری داخلی و خارجی، اقبال سازمان‌های دولتی و مسئولان برای انعقاد این نوع تفاهم‌نامه‌ها افزایش یافته و بیش از هر زمان دیگری آثار و نتایج آن برای همگان عیان شده است.

است که شباهتی انکارناپذیر با محلات که به پایتخت گل ایران مشهور شده دارد. تقویت روابط بین این دو شهر و استفاده از تجارب این دو شهر در زمینه پرورش گل و گیاه می‌تواند به شناخته‌تر شدن شهر کمک شایانی کند (منطقه نیم‌آور محلات نیز دارای کارخانجات سنگ بسیاری است و شهرستان محلات تعداد بالایی معدن سنگ را در دل خود جای داده و به همین دلیل با خمینی‌شهری‌ها از دیرباز تجارت و رُفت‌وآمد داشته‌اند). این امتیاز در کنار پرورش گل، می‌تواند عامل استحکام بیشتر و روابط قوی‌تر بین این دو شهر باشد.

❖ پرورش اسب و گنبدکاووس

کمتر کسی است که شهره اسبان خمینی‌شهر را نشنیده باشد؛ اما تعداد زیادی هستند که با شنیدن تعداد آمار بالای اسب در این شهرستان تعجب می‌کنند. به گفته مسئولان محلی بیش از چهارهزار رأس اسب از نژادهای عرب، کرد، دره‌شوری و... در این منطقه وجود دارد که بیشتر در باغ‌ها نگهداری و با رقم‌های بسیار بالایی فروخته می‌شوند. متأسفانه در شهر ما مسابقات اسب‌سواری، نمایش زیبایی اسب و... وجود ندارد؛ اما گنبدکاووس (یکی از شهرهای استان گلستان) در این زمینه پیشگام است و می‌تواند در صورت خواهرخواندگی با خمینی‌شهر به رشد این صنعت پردرآمد در شهر ما کمک قابل‌توجهی بکند.

❖ از خاتم تا ورشوهری نیست

چند سالی می‌شود که خمینی‌شهر به دنبال ثبت به‌عنوان شهر ملی خاتم است و متأسفانه تاکنون به نتیجه‌ای هم نرسیده است؛ اما بروجرد به‌عنوان شهر جهانی ورشو ثبت شده و یکی از شهرهای تاریخی و مهم استان لرستان نیز به شمار می‌رود. گفته آیت‌الله بروجردی (ره) درباره عزاداری‌های پرشور مردم سده و دیگر شباهت‌های تاریخی و مذهبی (وجود مراجع‌عظام در هر دو شهر مانند آیت‌الله بروجردی و آیات درچه‌ای) هم بر این رایحه خوشبو افزوده و لاجرم با پیوند خواهرخواندگی دل‌ها را به خود مجذوب خواهد کرد.

❖ دفاع مقدس و آبادان

رشدات جوانان خمینی‌شهری در هشت سال دفاع مقدس و تقدیم بیش از ۲ هزار و ۲۰۰ شهید از این خطه، گویای شجاعت مردم این شهر است؛ اما شاید فتح تپه‌های مَدَن در آبادان توسط سردار شهید غلامرضا مودنی ورنوسفادراتی و دیگر رزمندگان این شهر مثالی اعلی‌تر باشد. فتح تپه‌های آبادان در سال ۱۳۶۰ که منجر به آزادسازی این شهر در عملیات ثامن‌الائمه شد و نام‌گذاری یکی از میادین ورودی شهر آبادان به نام این شهید بزرگوار در کنار مهاجرت مردم همایون‌شهر سابق در زمان پهلوی به این شهر و مهاجرت تعداد زیادی از اهالی آبادان بعد از انقلاب به خمینی‌شهر و سکونت در این منطقه دلیل دیگری برای تقویت روابط بین این دو شهر است. این دو شهر از دیرباز تاکنون است. بی‌شک پیوند خواهرخواندگی بین این دو شهر برای ادامه روابط دوستانه مردم این دو منطقه خالصی از لطف نخواهد بود.

خبرخوان شهر

زنگ ورزش در بوستان ها به صدا در آمد

سازمان فرهنگی اجتماعی ورزشی شهرداری به مناسبت هفته تربیت بدنی اقدام به اجرای جشنواره ورزشی «زنگ ورزش» در بوستان های محلی نمود. معاون فرهنگی اجتماعی شهردار دراینباره به خبرنگار فرصت گفت: امسال در هفته تربیت بدنی طبق سنت سازمان فرهنگی جشن های ورزشی را به محله ها بردیم. بوستان های سلامت، مهر دستگرد، بهشت، ساحلی، برج جوی آباد قدیم، علیمردان خان و باغبان میزبان شهروندان باشناط و ورزش دوست خمینی شهر بود. موسوی افزود: امسال با همکاری ساکنان مجموعه مجتمع های مسکن مهر و پردیسان جشن را به این مکان ها نیز بردیم. وی با تاکید بر اینکه جشنواره ورزشی زنگ ورزش با همکاری اداره ورزش و جوانان برگزار شده است، گفت: برگزاری این برنامه ها در نقاطی نظیر مسکن مهر و پردیسان مسئولان شهری را بیش از پیش با کمبودهای این محلات آشنا می کند.

رئیس سازمان فرهنگی شهرداری همچنین افزود: این جشنواره که با مسابقات مهبجی همچون هفت سنگ همراه بود توانست علاوه بر کودکان و نوجوانان پای خانواده ها را به مکان های برگزاری جشن باز کند. در این جشن ها حتی سالمندان نیز پای کار آمدند و در مسابقات شرکت کردند. حرکات نمایشی رشته های مختلف ورزشی نظیر بکس، ووشو، کاراته ... به جهت آشنایی نوجوانان ساکن در محلات با این رشته ها از دیگر بخش های این برنامه ورزشی بود.

افتتاح پروژه نصب پلاک ها و کدهای پستی هوشمند

با حضور شهردار و مدیران شهرداری و اداره پست استان و شهرستان پروژه بزرگ نصب پلاک ها و کدهای پستی هوشمند در سطح شهر افتتاح شد. به گزارش خبرنگار فرصت این پروژه در راستای دولت الکترونیک برنامه ریزی شده و با توجه به این که شهید دکتر غفوری، شهید خدمت خمینی شهر است شهرداری تصمیم گرفت اولین پلاک را برای منزل این شهید نصب نماید و آغاز پروژه به نام ایشان مزین شود.

معاون فرهنگی اجتماعی شهرداری در این خصوص به خبرنگار فرصت گفت: سال گذشته تفاهم نامه همکاری با اداره کل پست استان امضا شد و پس از برگزاری مناقشه، شرکت دقیق نگر نقش جهان به عنوان پیمانکار این پروژه تعیین شد. سیدمحمدهادی موسوی همچنین افزود: مبلغ قرارداد این پروژه حدود ۱۲ میلیارد تومان است و قرار است از زمان آغاز به مدت یک سال به اتمام برسد. وی همچنین در خصوص کارکرد پلاک های مذکور توضیح داد: این پلاک ها حاوی سه نوع اطلاعات است. اول بازکرد مندرج روی پلاک که با اسکن کردن آن می توان به نشانی ملک مورد نظر و نیز کد پستی آن دست یافت. این اطلاعات بر روی سرور شهرداری قرار دارد. دومین اطلاعات شماره پلاک مندرج است که با استفاده از ضوابط پلاک گذاری مصوب در کمیته پلاک ها و کدهای پستی هوشمند شهرداری استخراج شده است. سومین اطلاعات که منحصر به شهرداری خمینی شهر است برای اولین بار در کشور انجام شده است نشانی یکپارچه شهری است. موسوی در خصوص نشانی یکپارچه شهری گفت: این نشانی در واقع یک کد عددی است که ارقام آن بر مبنای شماره گذاری خیابان های اصلی، خیابان های فرعی و شماره پلاک است. به این ترتیب برای هر ملک کدی یکتا تولید شده است که فارغ از نام معابر می تواند شهروندان و مأموران پست را به ملک مورد نظر راهنمایی کند. معاون فرهنگی اجتماعی شهردار درباره مباحث فنی این پروژه گفت: بیش از ۵۰ جلسه فنی جهت بررسی آیین نامه پلاک گذاری و شناسایی معابر و نیز تولید آدرس یکپارچه شهری توسط کارشناسان شهرداری و شرکت دقیق نگر برگزار شد و طی آن متخصصین شهرسازی و فناوری اطلاعات شهرداری و کارشناسان شرکت ابعاد مختلف پروژه را بررسی کردند و قرار است راهنمای نحوه پلاک گذاری در آینده در اختیار شهروندان قرار گیرد. وی همچنین افزود: با هوشمند کردن پلاک های پستی کار برای سایر ادارات خدمات رسان جهت درج نشانی املاک تسهیل می گردد و یکپارچگی و انسجامی در این خصوص حاصل می شود.

گردهمایی فعالان ایستگاه های ورزش صبحگاهی

دومین گردهمایی آقایان فعال در ایستگاه های ورزش صبحگاهی به همت سازمان فرهنگی اجتماعی ورزشی شهرداری برگزار شد. معاون فرهنگی اجتماعی شهردار که به مناسبت هفته تربیت بدنی ورزشکاران را به ضیافت صبحانه دعوت کرده بود، دراینباره گفت: آقایان فعال در ۶ ایستگاه ورزشی شامل بوستان های بهشت، پیروزی، سلامت، مهر، سالن شهدای جوی آباد و سالن شهدای وازیچه در زمین چمن مصنوعی قدس گرد هم آمدند تا صبحشان را با یک ورزش دسته جمعی آغاز کنند. موسوی تعداد افراد شرکت کننده در این همایش را ۵۰۰ نفر اعلام کرد و گفت: این گردهمایی پنهان ای بود تا از مرزبان ایستگاه های ورزش صبحگاهی آقایان تقدیر کنیم. وی افزود: همزمان با آغاز هفته تربیت بدنی نیز بانوان فعال در ایستگاه های ورزش صبحگاهی را به ضیافت صبحانه دعوت کردیم. بانوان فعال در هشت ایستگاه ورزشی باغ بانوان، قدس، شهدای اسفرین، منظره، سالن تلاش، فرهنگسرای آدریان، شهدای اندان و حسینیه کرمان باگردهمایی در زمین اسکیت باغ بانوان و انجام حرکات ورزشی دسته جمعی روز خوبی را پشت سر گذاشتند. برگزاری ضیافت صبحانه و اهدای تقدیرنامه و هدیه به مرزبان از جمله برنامه های این همایش بود.

وی همچنین از برنامه ای که به همین مناسبت در منطقه گردشگری بام سبز ویژه بانوان شهرستان برگزار شد، خبر داد و گفت: در این برنامه نیز ثبت نام ها را از طریق باغ بانوان انجام دادیم و بالغ بر ۳۰۰ نفر از بانوان را به ضیافت صبحانه در این منطقه گردشگری دعوت کردیم.

تجلیل از ۱۵۰ نخبه خمینی شهری

اولین همایش تجلیل از رتبه آوران برتر شهرستان به همت سازمان فرهنگی اجتماعی ورزشی شهرداری و شورای اسلامی خمینی شهر برگزار شد

از نخبگان خواست که خودشان را ارزان نفروشند. از شکست ها نترسند و آن را عامل موفقیت خود بدانند. بر اساس همین گزارش، شهردار حاج حیدری، مرتضی سالمی به عنوان رئیس کمیسیون فرهنگی شورای شهر و دبیر همایش نخبگان و امیر لطفی نایب رییس شورای شهر و رئیس شورای شهرستان از سخنرانان این همایش بودند.

تداوم برگزاری این همایش در سال های آینده و راه اندازی دبیرخانه برای این همایش از جمله دستاوردهای این برنامه بود.

بالای رتبه آوران در شهرستان گفت: با توجه به این آمار، ما تنها موفق شدیم از ورزشکاران رتبه آور در مسابقات جهانی و آسیایی تقدیر نماییم.

پروفسور میردامادی خطاب به نخبگان: خودتان را ارزان نفروشید
وی از پروفسور سیدریحان میردامادی به عنوان ویژه ترین میهمان این برنامه و پیشکسوت نخبگان شهرستان یاد کرد و گفت: پروفسور میردامادی به عنوان یک چهره شاخص علمی و یک کشتگر بزرگ اجتماعی در این همایش

اشاره به اینکه در میان میهمانان، عزیزانی چون طاهای غفوری رتبه یک کنگور در رشته الکترونیک، سبحان خسروانی نفر اول مسابقات جهانی در رشته اسکیت، سیدبابک مصطفوی دارنده عنوان بهترین کازگردانی و طراح صدا در جشنواره انگلستان، مهرداد مرادی نفر اول مسابقات پاراسیایی در رشته دو و میدانی و چند نفر از حافظان کل قرآن کریم حضور داشتند، افزود: مبلغ کارت های هدیه با توجه به رتبه ها از یک تا ۱۵ میلیون تومان متغیر بود. موسوی با ابراز خوشنودی از آمار

در سالن سینما فرهنگ برگزار شد، مورد تقدیر قرار گرفتند. موسوی درباره روند انتخاب نخبگان گفت: از حدود یک ماه پیش نامه هایی به دستگاه های مختلف دولتی مبنی بر درخواست معرفی رتبه آوران شامل رتبه آوران قرآنی، علمی، ورزشی و فرهنگی هنری که از فروردین ۱۴۰۲ تا پایان شهریور ۱۴۰۳ ارسال شد و طی دو هفته اسامی به این سازمان رسید.

راستی آزمایی و بررسی رتبه های اعلام شده نیز یک هفته به طول انجامید. معاون شهردار و رئیس سازمان فرهنگی شهرداری با

شهردار در اینباره گفت: در این همایش از کسانی که در سال های ۱۴۰۲ و ۱۴۰۳ موفق به کسب رتبه در مسابقات و جشنواره های جهانی، آسیایی و کشوری شده بودند، تقدیر شد. ۱۵ نفر از رتبه آوران قرآنی، ۴۹ نفر از رتبه آوران جشنواره های فرهنگی هنری، ۶۶ نفر از ورزشکاران رتبه آور در مسابقات جهانی و آسیایی، مریبان و داروان بین المللی، ۱۷ نفر از دارندگان رتبه های تک رتبی، دورقمی و زیر ۵۰۰ کنگور سراسری، سه نفر از مخترعان و همچنین سه روحانی جوان، فعال و برجسته شهرستان در این همایش بزرگ که

اولین همایش تجلیل از نخبگان شهرستان (رتبه آوران برتر) به همت سازمان فرهنگی اجتماعی ورزشی شهرداری و شورای اسلامی خمینی شهر همزمان با شب ولادت حضرت زینب کبری سلام اله علیها برگزار شد. به گزارش خبرنگار فرصت، در این همایش بزرگ از بیش از ۱۵۰ نفر از رتبه آوران قرآنی، ورزشی، هنری، فرهنگی، رتبه های تک رتبی و دو رقمی کنگور سراسری، مخترعان و روحانیون فعال، جوان و برجسته شهرستان با اهدای لوح تقدیر، تندیس و کارت هدیه تجلیل به عمل آمد. معاون فرهنگی اجتماعی



فرصت

چرا بالایشگاه به خمینی شهر عوارض آلاینده نمی دهد؟

در دیدار مسئولان شهرستان با روسای آژانس های محیط زیست، بررسی شد که چرا این منطقه فاقد عوارض آلاینده است.



مقام معظم رهبری نامه می نویسم

در نامه ای خطاب به مقام معظم رهبری، شهروندان خمینی شهر از مشکلات آلاینده های هوا و درخواست رسیدگی عاجل را خواستار شدند.



تحوالات تازه در پروژه بیمارستان منقریه

در گفتگویی اختصاصی با مسئول نظارت و تکمیل بیمارستان منقریه، آخرین تحولات پروژه و برنامه های آینده آن بررسی شد.



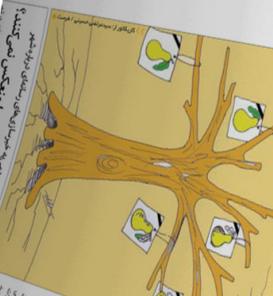
میراث تاریخی خمینی شهر در سرآشینی نابودی است

توزیع مستند اوقاص، در باره میراث تاریخی شهر خمینی شهر، به منظور آشنایی بیشتر شهروندان با این میراث ارزشمند، برگزار شد.

فرصت

کشتارگاه خمینی شهر

کشتارگاه خمینی شهر با بهره گیری از تجهیزات مدرن و نیروی انسانی متخصص، در تولید محصولات باغبانی موفق عمل کرده است.



کشتارگاه آلوده

کشتارگاه آلوده در خمینی شهر، به دلیل استفاده از کودهای شیمیایی غیرمجاز، باعث آلودگی محصولات و سلامت شهروندان شده است.



کشتارگاه آلوده

کشتارگاه آلوده در خمینی شهر، به دلیل استفاده از کودهای شیمیایی غیرمجاز، باعث آلودگی محصولات و سلامت شهروندان شده است.



کشتارگاه آلوده

کشتارگاه آلوده در خمینی شهر، به دلیل استفاده از کودهای شیمیایی غیرمجاز، باعث آلودگی محصولات و سلامت شهروندان شده است.

فرصت

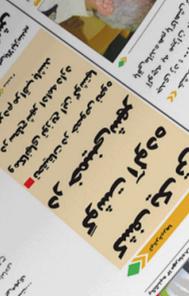
کشتارگاه آلوده

کشتارگاه آلوده در خمینی شهر، به دلیل استفاده از کودهای شیمیایی غیرمجاز، باعث آلودگی محصولات و سلامت شهروندان شده است.



کشتارگاه آلوده

کشتارگاه آلوده در خمینی شهر، به دلیل استفاده از کودهای شیمیایی غیرمجاز، باعث آلودگی محصولات و سلامت شهروندان شده است.



کشتارگاه آلوده

کشتارگاه آلوده در خمینی شهر، به دلیل استفاده از کودهای شیمیایی غیرمجاز، باعث آلودگی محصولات و سلامت شهروندان شده است.



کشتارگاه آلوده

کشتارگاه آلوده در خمینی شهر، به دلیل استفاده از کودهای شیمیایی غیرمجاز، باعث آلودگی محصولات و سلامت شهروندان شده است.

فرصت

میراث تاریخی خمینی شهر در سرآشینی نابودی است

توزیع مستند اوقاص، در باره میراث تاریخی شهر خمینی شهر، به منظور آشنایی بیشتر شهروندان با این میراث ارزشمند، برگزار شد.



میراث تاریخی خمینی شهر

میراث تاریخی خمینی شهر، به دلیل استفاده از کودهای شیمیایی غیرمجاز، باعث آلودگی محصولات و سلامت شهروندان شده است.



میراث تاریخی خمینی شهر

میراث تاریخی خمینی شهر، به دلیل استفاده از کودهای شیمیایی غیرمجاز، باعث آلودگی محصولات و سلامت شهروندان شده است.

فرصت

میراث تاریخی خمینی شهر

میراث تاریخی خمینی شهر، به دلیل استفاده از کودهای شیمیایی غیرمجاز، باعث آلودگی محصولات و سلامت شهروندان شده است.



میراث تاریخی خمینی شهر

میراث تاریخی خمینی شهر، به دلیل استفاده از کودهای شیمیایی غیرمجاز، باعث آلودگی محصولات و سلامت شهروندان شده است.



میراث تاریخی خمینی شهر

میراث تاریخی خمینی شهر، به دلیل استفاده از کودهای شیمیایی غیرمجاز، باعث آلودگی محصولات و سلامت شهروندان شده است.

فرصت

میراث تاریخی خمینی شهر

میراث تاریخی خمینی شهر، به دلیل استفاده از کودهای شیمیایی غیرمجاز، باعث آلودگی محصولات و سلامت شهروندان شده است.



میراث تاریخی خمینی شهر

میراث تاریخی خمینی شهر، به دلیل استفاده از کودهای شیمیایی غیرمجاز، باعث آلودگی محصولات و سلامت شهروندان شده است.



میراث تاریخی خمینی شهر

میراث تاریخی خمینی شهر، به دلیل استفاده از کودهای شیمیایی غیرمجاز، باعث آلودگی محصولات و سلامت شهروندان شده است.

قصه ما به

۱۵ سال و سیصد شماره؛ در عالم روزنامه نگاری، به هیچ وجه عده های کم و کوچکی نیستند. آنها که از نزدیک، دستی بر آتش روزنامه نگاری دارند این حقیقت را با تمام وجود لمس می کنند. می گویم "آتش" روزنامه نگاری. آری! حقیقتا که روزنامه نگاری در این روزگار و به خصوص در شهرستان ها بازی با آتش است. روزنامه نگاری (خبرنگاری) را جزو مشاغل سخت و زیان آور قلمداد کرده اند. پرش این است که این شغل، که فی نفسه فعالیتی ست برای آگاهی بخشی و معرفت افزایی، چرا باید زیان آور تلقی شود؟ پاسخ اما روشن است. این حرفه، نه برای جامعه که برای فعالان آن سخت و زیان آور تلقی می شود و در ردیف مشاغل قرار می گیرد که شاغلانش باید زودتر بازنشسته شوند. باز هم برای آنها که دستی از نزدیک بر آتش روزنامه نگاری دارند این سختی و زیان آوری، بدیهی است. روزنامه نگاری تاب آوری بالایی می خواهد و این تاب آوری، یک جانی تمام می شود و توان روزنامه نگار را تمام می کند. روزنامه نگاری آنگاه که بخواهد بر مدار حقیقت و مصلحت و خیر عموم جامعه بچرخد، ناگزیر است که بر لبه تیغ واقعیات راه برود. ناگزیر است که از جاده بر پیچ و خم "قانون ها و فشارها، بایدها و نبایدهای پیدا و پنهان، ملاحظات اعتقادی و سیاسی و اجتماعی حوادث پرتلاطم روز، خط قرمزهای رسمی و غیررسمی خرده فرهنگ های حساس جامعه، و صدها اما و اگر دیگر" به سلامت بگذرد اما به علامت ایست گرفتار نشود و به فعر دره های هولناک مسیر هم نیفتد و نشریه ای باشد برای همه



میراث تاریخی خمینی شهر

میراث تاریخی خمینی شهر، به دلیل استفاده از کودهای شیمیایی غیرمجاز، باعث آلودگی محصولات و سلامت شهروندان شده است.



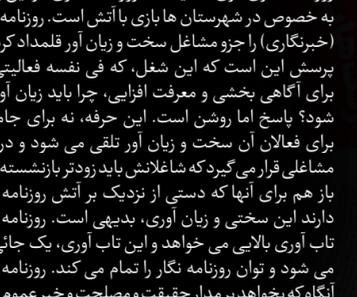
میراث تاریخی خمینی شهر

میراث تاریخی خمینی شهر، به دلیل استفاده از کودهای شیمیایی غیرمجاز، باعث آلودگی محصولات و سلامت شهروندان شده است.



میراث تاریخی خمینی شهر

میراث تاریخی خمینی شهر، به دلیل استفاده از کودهای شیمیایی غیرمجاز، باعث آلودگی محصولات و سلامت شهروندان شده است.



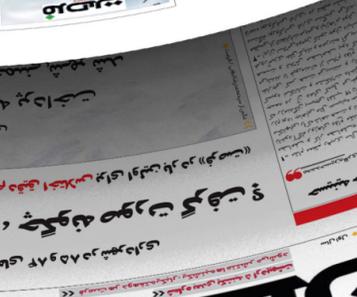
میراث تاریخی خمینی شهر

میراث تاریخی خمینی شهر، به دلیل استفاده از کودهای شیمیایی غیرمجاز، باعث آلودگی محصولات و سلامت شهروندان شده است.



میراث تاریخی خمینی شهر

میراث تاریخی خمینی شهر، به دلیل استفاده از کودهای شیمیایی غیرمجاز، باعث آلودگی محصولات و سلامت شهروندان شده است.



میراث تاریخی خمینی شهر

میراث تاریخی خمینی شهر، به دلیل استفاده از کودهای شیمیایی غیرمجاز، باعث آلودگی محصولات و سلامت شهروندان شده است.



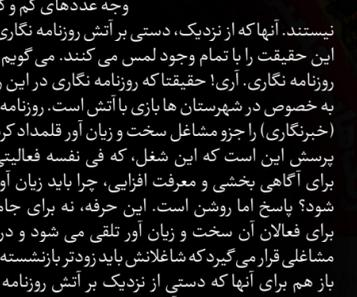
میراث تاریخی خمینی شهر

میراث تاریخی خمینی شهر، به دلیل استفاده از کودهای شیمیایی غیرمجاز، باعث آلودگی محصولات و سلامت شهروندان شده است.



میراث تاریخی خمینی شهر

میراث تاریخی خمینی شهر، به دلیل استفاده از کودهای شیمیایی غیرمجاز، باعث آلودگی محصولات و سلامت شهروندان شده است.



میراث تاریخی خمینی شهر

میراث تاریخی خمینی شهر، به دلیل استفاده از کودهای شیمیایی غیرمجاز، باعث آلودگی محصولات و سلامت شهروندان شده است.



میراث تاریخی خمینی شهر

میراث تاریخی خمینی شهر، به دلیل استفاده از کودهای شیمیایی غیرمجاز، باعث آلودگی محصولات و سلامت شهروندان شده است.



میراث تاریخی خمینی شهر

میراث تاریخی خمینی شهر، به دلیل استفاده از کودهای شیمیایی غیرمجاز، باعث آلودگی محصولات و سلامت شهروندان شده است.

فرصت

سال شانزدهم | چهارشنبه ۲۳ آبان ماه ۱۴۰۳

خانه تاریخ

تاریخچه شهرداری (۴)

سیمای سده در دهه ۱۳۱۰

پس از راه‌اندازی بلدیة سده، اعضای انجمن و شهردار یاکمیودها و کاستی‌های متعددی رویه‌رو شدند. راه‌های کسب درآمد، نبود جاده مناسب دسترسی به اصفهان، نداشتن خیابان،برق،بیمارستان،غسالخانه،ساختمان بلدیة،نظافت شهر، بهداشت و درمان، امکانات و میادین ورزشی، بخشنامه‌های متعدد برای انجام‌تصمیمات حکومتی ازقبیل کشف‌حجاب وکلاه‌مردان ولیاس متحدالشکل سرخط این مشکلات بودند.برای درک نسبی سیمای شهر در دهه اول تأسیس شهرداری سده، مرور چند گزارش از آن دوران راهگشاست.

➤ **گزارش دی‌ماه ۱۳۱۳ شهرداری سده**

در این نامه شهرداری به سرقّت‌های شبانه‌آشاره کرده و کدخدایان را موظف به حفظ امنیت کرده است که نشان از فعال نبودن امنیت در شهر دارد.

➤ **گزارش خرداد سال ۱۳۱۶ شهرداری سده**

در این نامه که شهردار آن را خطاب به حکومت اصفهان نوشته، ضمن گزارش اقدامات دوماهه اخیر کمیودها ذکر شده است. در گزارش به وجود انجمن تربیت‌بدنی، یادشردن کانون ورزشی، وجود زمین فوتبال و مسابقات چرخ‌سواری اشاره شده است؛ اما همچنان احداث خیابان‌ها و موانع آن هم از طرف خود مردم، نداشتن مدرسه به‌اندازه کافی، دادگاه و امنیه از کاستی‌های شهر است. جالب‌است بدانیم در جواب‌شهرداری سده‌وزارت داخله‌قول پیگیری می‌دهد؛ ولی مدتی بعد با احداث امنیه و دادگاه مخالفت می‌شود؛ اما مهمندسی برای تکمیل نقشه خیابان‌ها فرستاده شد.

➤ **گزارش جامع ترسیمی از سده در سال ۱۳۱۷**

این گزارش ترسیمی، ظاهراً نتیجه مطالعاتی است که با موضوع جغرافیایی اقتصادی منطقه صورت گرفته و نتایج آن در سال ۱۳۱۷ ترسیم شده و نمودار وضعیت مراکز تجاری، معادن، تجارت، صادرات، صنعت و راه‌های ارتباطی سده را در آن دوره نمایش داده است.

نمودار خطوط ارتباطی نشان می‌دهد که سده در سال ۱۳۱۷ جاده نظامی و شوسه ناشسته و اکثر جاده ارتباطی آن پیاده‌رو است و احداث جاده در دست اقدام است.

➤ **مشاهده یک گردشگر از سده در سال ۱۳۱۹**

فردی به‌نام‌علیرضا شرف‌خراسانی از تهران به‌قصدگردش در این‌سال به‌اصفهان سفر می‌کند و سری هم به سده می‌زند. او مشاهدات خود را از درماندگی مردم برای تهیه نان به حکمران اصفهان گزارش کرده است. این گردشگر می‌نویسد به‌افراد رماندگی برخورد کرده‌که نان نمی‌توانستند بخرند چون باوجود خرید گندم توسط شهرداری، نان به چندین برابر عرضه می‌شد. او همچنین به وجود دارالایام و نصابیاتی مردم از شرایط موجود اشاره دارد.

➤ **گزارش بازرس کل جنوب از سده**

این بازرس در گزارش خود به اداره‌امور شهرداری‌های وزارت کشور نوشته‌است: «شهرداری وضعیت اسفناکی دارد؛ دارای برق نیست، حمام دوشی ندارد و نصف عوارض سنه قبل واریز نشده؛ با اینکه دارای ۴۰ هزار جمعیت است؛ تاکنون توجهی نشده است.»

➤ **گزارش بازرس اعزامی به سده**

در اسفند ۱۳۲۵ بازرسی، مأمور رسیدگی به امر اصلاحات و وضع شهر می‌شود. او ضمن تأیید برخی گزارش‌ها از اوضاع شهر، تبدیل گرمابه به دوشی را عملی نمی‌داند و برق‌رسانی به منطقه را منوط به تشکیل شرکت توسط اهالی می‌داند. او متذکر می‌شود قبل از اینکه فکر اساسی برای کسری درآمد و تأمین درآمد کافی بشود، هیچ‌گونه انتظاری از شهرداری نباید داشت.

شهرداری و انجمن در ابتدای کار برای رفع مشکلات شهر موضوع اصلاحات سده را مطرح کردند. اخبار موجود از آن دوران نشان می‌دهد آن‌ها برای تحقق اهداف خود بارها از مدیران استانی دعوت کردند تا به سده سفر کنند و از نزدیک کمیودهای شهر را ببینند؛ شاید در جهت رفع نیازها، بلدیة ری اقدام به تعدادی از این سرکنشی‌ها اشاره می‌شود:
۱۴ اردیبهشت ۱۳۱۳؛ در روز جمعه ۱۴ اردیبهشت ۱۳۱۳ که مطابق با ۱۹ محرم بود، گروهی از رؤسای ادارات استان به سرپرستی «صور» حاکم وقت اصفهان برای سرکنشی و بررسی نیازها در سده حاضر شدند. چند خبرنگار هم آن‌ها را همراهی کردند. این مدیران ارشد استانی با حضور مقامات تشکیل جلسه دادند و کمیودها را بررسی کردند. خیابان، مریضخانه، برق راه ارتباطی سده به اصفهان از جمله این کمیودها بود که مطرح شدند. جالب اینکه نیکوکاران سده در این جلسه پرداخت سه هزار ریال امانه به شیر و خورشید را قبول می‌کنند. مشاهدات خبرنگاران در روزنامه آخگر اصفهان با عنوان «سده شهر است نه ده» چاپ شد. خبرنگار محافظ خطوط ارتباطی کشور با وازرتخانه‌های عدلیه و مالیه، جهت وصول مالیات و امکاناتی که دارد استعداد پیشرفت دارد؛ مطلبی که پس از ۸۴ سال هنوز بعضی روزنامه‌نگاران، نشریات و مدیران تکرار می‌کنند.

تیر ۱۳۱۳؛ دو ماه بعد از سفر اول، مجدداً حکمران اصفهان در تیر ۱۳۱۳ برای بررسی اوضاع به سده آمد. او پیش از سفر خود یک مهندس را برای تهیه طرح خیابان‌کشی در سده به منطقه فرستاده بود.

دی ۱۳۱۵؛ در این ماه «صور» حکمران اصفهان همراه معاونش دبیر سیاقی سده اعلام کرد. او و همراهان در جلسه‌ای که با مسئولان شهری تشکیل داد مسائل و مشکلات موجود را بررسی و تصمیماتی اتخاذ شد؛ ازجمله مصوبات این سفر پیگیری احداث خیابان، دوشی کردن سه حمام، مبارزه با کچلی سر محصلان، رسیدگی خانه به خانه برای داشتن شناسنامه، تشکیل شرکت توسط اهالی برای تهیه خشکبار بود.

این سرکنشی و حضور مدیران استانی طی انجام اصلاحات در سده ادامه یافت؛ چنانچه در اسفند ۱۳۱۶ فرماندار اصفهان با تعدادی کارشناس و رئیس اداره به سده آمد. در این سفر در خصوص احداث خیابان و افزایش کدخدایان از سه نفر به ۱۲ نفر تصمیم‌گیری شد. در شماره‌های آتی روند تحقق اصلاحات از فکر تا عمل بر پایه اسناد موجود پیگیری می‌شود.

➤ **منابع:**

- شماره‌های مختلف روزنامه آخگر اصفهان.
- مجموعه اسناد در دسترس.
- شاهین، محمدعلی،رخدادها از مه‌ربین تا تشکیل شهرستان، ۴۰.
- خمینی شهر، گفت‌مان اندیشه، ۱۴۰.

در بین اسناد دهه ۱۳۱۰ سده، سندی وجود دارد که موضوع آن برنج است آن هم آمار میزان مصرف برنج سالانه اهالی قصبه سده و بلوک ماریین. ارائه‌دهنده این آمار شهرداری سده است چون نام وفايي که شهردار وقت سده در انتهای آمار وجود دارد.

در این گزارش که مربوط به میزان مصرف این محصول در سه سال پشت سرهم از سال ۱۳۱۴ تا ۱۳۱۶ است در جداول آن نوع برنج، میزان

این عید پلو، اون عید پلو

مصرف سالانه، قیمت یک خروار و محل خرید و حتی گزایه حمل ذکر شده است. اینکه این آمار به چه منظور تهیه‌شده در گزارش نیامده ولی شاید به دلیل نظارت

بر قیمت‌ها و یا اخذ عوارض باشد. گزارش بلدیة نشان می‌دهد در این سال‌ها ۳۹۰ من برنج از میدا رشت و تهران به سده وارد شده است. برنج‌ها از نوع صدری و گرده است.

در آن دهه قیمت یک خروار برنج صدری در سال ۱۳۱۴ مبلغ ۴۶۵ ریال و یک خروار گرده ۳۷۵ ریال ذکر شده است. کرایه‌ای از مقصد تهران هر خروار بین ۷۰ تا ۱۰۰ ریال و از مقصد رشت هر

خروار ۱۲۰ الی ۱۷۰ ریال صورت شده است. اما قیمت برنج در هر سه سال یکسان نبوده و در سال ۱۳۱۵ قیمت یک خروار برنج صدری به ۵۷۵ ریال و گرده به ۴۵۰ ریال افزایش یافته و در سال ۱۳۱۶ به ترتیب به ۷۵۵ و ۵۷۵ ریال رسیده است. برای رسیدن به میزان مصرف سرانه باید به جمعیت ماریین رجوع کرد که طبق اسناد مہمین سال‌ها در حدود ۶۰ هزار نفر بود. در گزارش میزان مصرف

سالانه حدود ۳۹۰ خروار آمده که با احتساب هر خروار ۳۰۰ کیلو ۱۱۷ هزار کیلو می‌شود. به‌این‌ترتیب مصرف سرانه حدود دو کیلو محاسبه می‌شود. بنابراین با فرض هر خانواده ۵ نفر مصرف خانوار در سال به ده کیلو می‌رسد. می‌شود گفت بین یک‌دهم تا یک پانزدهم این دوران است. به لحاظ قیمت در این برهه زمانی برنج بین ۱٫۵ تا دو ریال در هر کیلو قیمت داشت.

به دنبال منابع تاریخ شفاهی شهر

نگاهی به کتب منتشرشده در خصوص تاریخ ماریین و خمینی شهر



بنای تاریخی در ماریین، عکس از تسنیم

۲۹ گفت‌وگو و روایت درباره مشاغل، فرهنگ و تحولات سده از دهستان ماریین تا تشکیل بخش ماریین در سال ۱۳۲۶ است. خیابان‌کشی، حکیمان، محضردارها، آواها و ترانه‌های سده‌ی، سابقه سیلاب‌های منطقه، بازی و ورزش در سده، زبان ولاتی، کدخدایان، مکتب‌داران، شبیه‌خوانی، غذاهای سده‌ی و احزاب توده و دمکرات از جمله موضوعاتی است که روایان درباره آن‌ها روایت‌های خود را بیان کرده‌اند.

«روایان ماریین جلد سوم» هم در همین سال توسط انتشارات گفت‌مان اندیشه معاصر به چاپ رسید.

این کتاب شامل ۲۶ گفت‌وگو از تحولات سده در مقطع زمانی از تشکیل بخش سده تا تغییر نام به «همایونشهر» است. در نگارش کتاب از اظهارات افرادی چون خسرو رفیعی، دبیر سرشناس شهر، اکبر شاهین، فرزند آق‌رضا شاهین یکی از شهرداران دهه ۱۳۳۰ سده، امیرحسین امینی، دیگر شهردار دهه ۱۳۳۰ سده، علی زهتاب پسر اهداکننده زمین بیمارستان سده، خانم آفاشریفی، اولین زن معلم سده‌ی، جعفر کتایی، دبیرکننده کتاب‌فروشی در اواخر دهه ۱۳۳۰ در سده، اسماعیل جوهری، راننده پیش‌کسوت خط سده، سید مجتبی لقمانی، بانی داروخانه لقمانی سده، ناهید معدل، اولین مامای تحصیل‌کرده شاعل در سده و همایونشهر و… استفاده شده است.

شکل‌گیری و فعالیت‌های مؤسسه مذکور ازجمله تشکیل خیریه و قرض‌الحسنه از سال ۱۳۴۴ تا زمان انتشار کتاب، را دربردارد. خواننده‌علاوه بر آشنایی با تاریخچه‌مذکور با بخش‌هایی از تاریخ و سیمای کلی شهر آشنایی شود.

➤ **مجموعه کتاب‌های روایان ماریین**

تلاش‌ها برای ثبت تاریخ عمومی منطقه ماریین در سال ۱۳۹۸ با انتشار اولین جلد مجموعه «روایان ماریین» به‌نمر یک مجموعه است که هدف آن ثبت تاریخ شفاهی منطقه ماریین، سده، شکل پریشی و پاسخ است. تاکنون تاریخ‌شنهر و خمینی‌شهر از قدیم به جدید است. محتوای کتاب‌ها گفت‌وگوهای انجام‌شده با روایان و به شکل پرسش و پاسخ است. تاکنون شش جلد آن چاپ شده‌است. جداول این مجموعه توسط خانم لیلیا پیمان‌ی و نیره‌های خمینی‌شهری نقل‌شده‌است. این کتاب با ویراستاری جدید به چاپ دوم رسیده و در حال تبدیل به کتاب صوتی است.

➤ **جامانده از قافله**

این کتاب برپایه دست‌نوشته‌ها و خاطرات پدالله آقا‌بابایی، متولد سال ۱۳۲۷، مبارز و فعال فرهنگی، سیاسی توسط زینبا پریشانی نگارش شده است. کتاب دربرگیرنده بخش‌هایی از تاریخ مبارزات و فعالیت‌های مذهبیون طرفدار امام خمینی(ره) از سال ۱۳۴۲ تا پایان جنگ تحمیلی است. اطلاعات این کتاب ۵۲۶ صفحه‌ای که در سال ۱۳۹۹ انتشار یافت، حوادث مختلف حدود سی سال این دوران از قبیل شرایط و سیمای شهر در دهه‌های ۱۳۲۰ و ۱۳۴۰، مبارزات آن دوران، تشکیل هیئت‌ها، رفتار ساواک، زندانی‌های سیاسی، وقایع اوج انقلاب در همایونشهر را از زبان یک راوی در صحنه در اختیار خواننده قرار می‌دهد.

در بخش‌های دیگر کتاب، اطلاعات راوی از تشکیل نهادهای انقلاب مانند کمیته و سپاه، مأموریت‌های سپاه، جنگ و اعزام نیروهای خمینی‌شهری نقل‌شده‌است. این کتاب با ویراستاری جدید به چاپ دوم رسیده و در حال تبدیل به کتاب صوتی است.

➤ **عهد ماندگار، جلد ۱**

در سال ۱۳۹۱ کتاب با موضوع تاریخچه شکل‌گیری هیئت و مؤسسه حضرت حجت (عج) اندان از مصاحبه‌های انجام‌شده با بنیان‌گذاران و فعالان هیئت توسط محمدعلی محمدی نگارش و چاپ شد. «عهدماندگار» اطلاعاتی از روند

در دوران ناصرالدین‌شاه، قوایی با عنوان «قره‌سوران» تشکیل شد که به شیوه ژاندارمری فرانسه بود. وظیفه این نیرو حفظ امنیت راه‌ها، حفظ و حراست استان‌ها و شهرها، بدرقه گاری‌های پست و مسافر و گرفتن مالیات بود. در سال ۱۲۹۰ با درخواست دولت ایران به دست‌سوندی‌ها ژاندارمری شکل گرفت. پس از کودتای ۱۲۹۹، در سال ۱۳۰۰ فرمان تشکیل قشون متحدالشکل صادر شد که از ادغام دو نیروی قزاق و ژاندارمری دولتی به‌وجود آمد. در ۲۲ بهمن ۱۳۰۰ اداره امنیه کل ملکنی وابسته به وزارت جنگ تشکیل شد. امنیه علاوه بر محافظت خطوط ارتباطی کشور با وزارتخانه‌های عدلیه و مالیه، جهت وصول مالیات همکاری داشت و در روستاها به‌عنوان ضابط عدلیه در تشکیل پرونده‌های قضامتی و ارسال به محاکم ذی‌ربط عمل می‌کرد. تنظیمه، امنیه و شهرپانی اسامی مختلفی است که برای این نیرویبه کاررفته‌است. در ابتدای دهه ۱۳۷۰ با تصمیم مجلس ژاندارمری، شهرپانی و کمیته‌های انقلاب ادغام و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران جایگزین آن شد.

➤ **پیشینه محلی**

در منطقه ماریین ایستگاه یا پایگاه مستقلی برای نیروهای ذکرشده حداقل تا اواخر دهه ۱۳۱۰ وجود نداشت؛ اما گزارش‌هایی از فعالیت امنیه‌ها و ژاندارمار در این منطقه از سال ۱۲۹۴ در بین اسناد وجود دارد. مأموران برای انجام امور محوله مثلاً بستگیری افراد خاطی، ابلاغ حکم‌های صادره توسط حکومت اصفهان، بیوسسته در سده حضور می‌یافتند؛ مثلاً در

(انقلاب) در اسفند ۱۴۰۱ به چاپ رسید و همان‌طور که از نام آن پیداست، کوشیده شده است تا با گفت‌وگو با مبارزان و شاهدان حرکت‌های انقلابی از بعد از نهضت در خرداد ۱۳۴۲ تا پیروزی انقلاب مستند شود. علاوه بر گفت‌وگو‌ها، روزشمار انقلاب و اسناد مرتبط هم در کتاب به چاپ رسیده است. «روایان ماریین جلدششم» در سال ۱۴۰۲ به چاپ رسید. گفت‌وگوهای انجام‌شده در جلد ششم مربوط به وقایع پرشتاب و بنیادی پس از پیروزی انقلاب اسلامی تا اواخر سال ۱۳۶۹ در منطقه است. تشکیل نهادهای انقلابی، فعالیت بی‌سابقه گروه‌ها، تشکیل شهرستان خمینی‌شهر ویوسنت تدریجی آبادی‌های ماریین به شهر، رشد جمعیت و مهاجرت به منطقه، توسعه ساخت‌وسازها و گسترش شهر و از دست‌رفتن بخشی از اراضی کشاورزی، شرکت‌گسترده اهالی در دفاع مقدس، کمیود کالاه‌ا، شکل‌گیری تعاونی‌ها و شرواهای محلی، وارد شدن مهاجران جنگی به منطقه، تغییر در ساختار سنتی ماریین، برگزاری چندین انتخابات، ازجمله روایت‌های کتاب است. تعدادی از گفت‌وگوها و مصاحبه‌ها برای پوشش تاریخ شفاهی منطقه در دهه ۱۳۷۰ انجام و تدوین شده و بقیه در حال انجام است تا لطف آفریدگار به چاپ برسد. در هنگام نگارش این مطلب اکثر جلد‌های کتاب‌های روایان نیاز به تجدید چاپ دارد.

«روایان ماریین جلد چهارم» حاوی گفت‌وگو‌هایی با شاهدان تحولات از تغییر نام سده به همایونشهر از سال ۱۳۲۸ تا سال ۱۳۵۲ است. در جلد چهارم بیست روایت از تاریخ سنگ، فعالیت احزاب، وقایع ۱۵ خرداد، تولید توپ در شهر، تحولات آب، طبیعت و چشمه‌های منطقه، تشکیل انجمن سرورش، بنیان‌گذاری زایشگاه ساعی و دانشگاه صنعتی و قرض‌الحسنه‌ها نقل شده است. «روایان ماریین جلد پنجم»



در سال‌های اخیر تعدادی از شهرها برای ثبت تاریخ و پیشینه خود با روش ثبت تاریخ شفاهی دست به کار شدند. در بعضی از شهرها نهادها پای کار آمدند و حتی بانی و متولی ثبت تاریخ شهر خود شدند و در برخی نقاط دیگر کشور افراد دلسوز محلی با وجود موانع متعدد به میدان آمدند



درگذشته‌که خبری از کودهای شیمیایی نبود، ساخت کبوترخانه‌ها، به‌عنوان زیرساخت تأسیسات کشاورزی بسیار رواج داشت. فضولات کبوترها کودی عالی برای حاصلخیزی زمین‌های کشاورزی محسوب می‌شود. کبوترخانه‌ها تاریخی‌ترین کارخانه‌تولید مرغوب‌ترین کود هستند. این سازه‌های پرهیبت و برج‌مانند برای لانه‌گزینی پرنده‌ها به‌ویژه کبوترها ساخته می‌شدند و صاحبان آن‌ها از فضولات کبوترها

به‌عنوان کود در کشاورزی استفاده می‌کردند. بیشتر برج‌های کبوتر امروزی مربوط به قرن‌های ۱۶ و ۱۷ میلادی و دوران حکومت صفویان و سلسله قاجار هستند، البته شواهد نشان می‌دهد که قدمت برخی کبوترخانه‌ها به بیش از ۱۲۰۰ سال پیش بازمی‌گردند.

استفاده از هندسه و ریاضیات برای به حداکثر رساندن سطح در حجم ثابت و بهره‌گیری از اصول زیبایی‌شناختی از نکات جالب‌توجه در معماری کبوترخانه‌هاست. این برج‌ها با توجه به‌اندازه خود ظرفیت ۱۰۰ تا ۴۰۰۰۰ کبوتر را داشتند. وجود سازه‌های ارزشمند

کبوترخانه رونق اقتصاد و کشاورزی منطقه را به‌دنبال داشت. گذشتگان از فضولات کبوترها در کشاورزی (کود برای حاصلخیزی زمین‌های کاشت صیفی‌جات)، صنایع‌دباغی (چرم‌سازی) و صنایع نظامی (باروت‌سازی) استفاده می‌کردند. همچنین مصرف خوراکی

کبوترخانه یا کارخانه تولید کود؟!

گاوشت کبوتر از اهداف فرعی ساخت کبوترخانه‌ها محسوب می‌شد. به‌طور معمول اگر یک کشاورز زمین‌های متعددی داشت، به‌تنهایی یا با چند کشاورز دیگر برج کبوتری نزدیک زمین‌های خود می‌ساخت، کنترل و اداره‌ای کبوترخانه نیز بر عهده خود او بود و متولی دیگری نداشت. صاحبان کبوترخانه‌ها سالی یک یا دو بار به داخل برج‌های رفتند و فضولات خشک‌شده را جمع‌آوری می‌کردند. کشاورزان این‌گونه‌ها

راه‌به‌شکل قالب‌های مکعبی درمی‌آوردند و خشک می‌کردند. صاحبان زمین‌های جالبی‌زی بیشترین بهره‌را از این کودها می‌بردند. اگر کبوترخانه‌ای ۷۰۰۰ کبوتر داشت، می‌توانست در سال ۷۰ هزار کیلوگرم کود تولید کند که در آن زمان رقم و رکورد بالایی بود. ارزش و اهمیت تولیدات کبوترخانه‌ها در کشاورزی و صنعت سبب ایجاد جایگاه اقتصادی آن‌ها شد. صاحبان این برج‌ها افرادی ثروتمند بودند.

کبوترخانه‌ها در دوران صفویان و سلسله قاجار به‌عنوان یک صنعت مهم محسوب می‌شدند و به‌عنوان یک صنعت مهم در تاریخ ایران شناخته می‌شدند. کبوترخانه‌ها در دوران صفویان و سلسله قاجار به‌عنوان یک صنعت مهم محسوب می‌شدند و به‌عنوان یک صنعت مهم در تاریخ ایران شناخته می‌شدند.

نگاهی به جوی آباد قدیم



- مقدمه**

جوی آباد که بر پایه تاریخ شفاهی در ابتدا «گیوآباد» نام داشته و به مرور زمان جوی آباد نام گرفته و در لایحه محلی به «جوغباد» معروف است، به دو بخش جوی آباد قدیم (دوران ساسانی) و جوی آباد جدید (بختیارلی + ترک‌های فریدن و چادگان) با قدمت ۵۰ ساله تقسیم می‌شود. در گزارش حاضر که به روش میدانی و کتابخانه‌ای تهیه و گردآوری شده است، به بررسی بخش قدیمی تر آن یعنی «جوی آباد قدیم» خواهیم پرداخت.

جوی آباد قدیم که جزو منطقه ۳ شهری خمینی‌شهر محسوب می‌شود، در غرب شهر اصفهان و در مجاورت خیابان کهن‌دژ قرار دارد. در واقع این محله از شمال به بلوار کهن‌دژ، از شرق به بلوار خاک و جنوب به بلوار ماربین جنوبی و از جنوب به زمین‌های کشاورزی منتهی می‌شود. موقعیت جغرافیای جوی آباد و قرار گرفتن بین کلان‌شهر اصفهان و شهرستان خمینی شهر مهم و حائز اهمیت است و وجود خاک و اراضی مرغوب کشاورزی و منابع آب باکیفیت از سرمایه‌های این دیار و شهرستان به‌شمار می‌رود. همچنین احداث خیابان کهن‌دژ در سال ۱۳۴۴ و سردخانه در سال ۱۳۴۷ و دانشگاه مهندسی کار (پیام نور مرکز اصفهان فعلی) و تأسیسات باسار گاز و چندین واحد ریسندگی و… در دهه ۱۳۵۰ بر رونق این منطقه افزود. آثار به‌جامانده از دوران قبل از اسلام (ساسانی) نظیر: قلعه گبرها و مسجد خونی هر دو تخریب شده‌اند و همچنین آثار باقی‌مانده از دوران‌های بعد از اسلام (صفویه و قاجار)، نظیر: کبوترخانه، امامزاده سید نجم‌الدین، مساجد و حمام‌های سنتی و سنگ قبرهای کهن حاکی از قدمت و اصالت این محله است. مردمان جوی آباد قدیم که جمعیتی حدود ۵۰ هزار نفر دارند، بسیار خون‌گرم، مهمان‌نواز، میانه‌رو و همدل هستند. همچنین سطح بالای سواد و حجم رویدادهای ورزشی در این محله، نشان از علاقه آن‌ها به تحصیل و ورزش دارد. علی‌رغم همه این‌ها، این محله هنوز از لحاظ برخی خدمات و زیرساخت‌های شهری دچار کاستی‌هایی است و در نتیجه به رسیدگی و توجه بیشتری نیاز دارد.

- پیشینه تاریخی، فرهنگی و اجتماعی**

طبق آثار تاریخی، قدمت منطقه به دوران ساسانیان برمی‌گردد. بر پایه تاریخ شفاهی و روایت سینه‌به‌سینه، نام «جوی آباد»، پیش از اسلام «گیوآباد» بوده‌سیس به «جوآباد»، «جوآباد» و «جوی‌آباد» تغییر یافته است. کهن‌ترین اسناد موجود که نام جوی‌آباد در آن ذکر شده مربوط است به دوره صفویه که یکی از آن‌ها «طومار شیخ‌بهبایی» است (حدوداً سال ۹۸۰ هجری شمسی)؛ که سهم جوی‌آباد از آب زاینده‌رود در آن مشخص شده است و دیگری کتاب «قصص الخاقانی» نوشته ولی قلی بن داوود قلی شاملو (حدوداً ۱۰۳۰ هجری شمسی) است. لازم به ذکر است در طومار شیخ‌بهبایی به‌صورت (جو آباد) و در قصص الخاقانی (جوی‌آباد) ذکر شده است. گویش مردم جوی‌آباد قدیم زبان پارسی است که بسیاری از کلمات زبان پهلوی قدیم هنوز در بین سالخورده‌گان منطقه رواج دارد. بر پایه اظهارنظر کسانی که در یکصد سال اخیر با مردمان جوی‌آباد سروکار داشته‌اند، مهمان‌نوازی و خون‌گرمی آنان قابل توجه بوده است. همچنین یکی از نشانه‌های بلوغ و بختگی اجتماعی هر جمعی، میانه‌روی و داشتن اعتدال است که جزو شاخص‌های مهم فرهنگی به‌شمار می‌رود. این ویژگی از دیرباز و از روزگاران کهن در بین اهالی وجود داشته و دارد؛ به‌طوری‌که چه در مراسم شادی و چه در عزاداری‌ها جنبه افراط و تفریط دیده نمی‌شود. درصد مشارکت جمعی مردم این دیار و شیوه تعامل آنان در کارهای جمعی نیز رضایت‌بخش است؛ همچنین در راستای فرهنگ سیاست‌گراری، بزرگداشت‌های مختلفی مانند: بزرگداشت پیشکسوتان فوتبال، برگزاری یادمان دانش‌آموزان و بزرگداشت روز خقابه در این محله صورت گرفته است.

اولین مدرسه به نام «متعم» در سال ۱۳۲۹ خورشیدی در این محله افتتاح شد که ابتدا در خانه‌های اجاره‌ای و سپس در مکانی ساخته شد که امروزه آموزشگاه شهید مجبوری در آن بنا شده است. تنها موزه مردم‌نهاد خمینی‌شهر نیز در این محله قرار دارد که از سال ۱۳۹۱ کار خود را آغاز کرده است و نشان از علاقه اهالی این محله به فرهنگ و تاریخ دارد. به نسبت جمعیت، درصد جوانان دانشجو ی این محله در دانشگاه‌های مختلف کشور همچون دانشگاه اصفهان، دانشگاه صنعتی اصفهان، دانشگاه تهران، خواجه نصیر، شریف، شهید بهشتی و… چشمگیر است. حضور پرشور و فعال اهالی در جبهه‌های جنگ تحمیلی نیز شایان ذکر است. نخستین شهید استان اصفهان در بلعیک لبنان، شهید محمد عسکری جوی‌آبادی است. همچنین معاونت مهندسی قرارگاه کربلا به عهده شهید غلامعلی بدیمی جوی‌آبادی بود که با وجود سن وسال کم شایستگی هایش زبانزد بود.



کبوترخانه جوی‌آباد قدیم

- منبع سره رضایی ادبیاتی**

- قدمت جوی‌آباد قدیم به پیش از اسلام می‌رسد**

در جوی‌آباد قدیم آثار تاریخی متعددی مربوط به دوران پیش و پس از اسلام وجود داشته و دارد که نشان از قدمت و اصالت این محله هستند. برخی از این عبارات‌اند از: **قلعه گبرها**: قلعه بزرگ معروف به «قلعه گبرها» به دوران ساسانی مربوط می‌شده و خشت‌های به‌کاررفته در آن با خشت‌های به‌کاررفته در آتشگاه برابری می‌کرده است. این قلعه در سال ۱۳۶۷ تخریب شد.

●مسجد خونی: عبادت‌گدهای مربوط به زرتشتیان قدیم و مربوط به دوره ساسانیان بوده که نزد عوام به مسجد خونی شهرت داشته و آن هم تخریب شده است.

●برج کبوترخانه: برج کبوترخانه جوی‌آباد قدیم مربوط به دوره صفویه بوده است. ارتفاع این برج ۱۲ متر و دیواره آن در ضخیم‌ترین بخش ۵ متر است که به تبت آثار ملی ایران رسیده است. این بنا از لحاظ تاریخی یکی از کهن‌ترین کبوترخانه‌های استان است. با توجه به عرض دیوار این برج، کارشناسان میراث نتیجه گرفته‌اند این برج، بر روی بقایای بنایی مربوط به قبل از دوره صفویه ساخته شده است. **●امامزاده سید نجم‌الدین (ع)**، از **نوادگان امام سجاد (ع)**: قدمت این امامزاده حدودا به قرن هشتم هجری (تقریبا هم‌عصر حافظ شیرازی) می‌رسد. گنبد و ساختمان قدیمی این امامزاده مربوط به دوره صفویه است و به همت میر محمدباقر اردستانی از نیکوکاران معروف دوره شاه‌عباس صفوی ساخته شده است. ساختمان قدیمی برای نوسازی و تجدید بنا در سال ۱۳۵۹ تخریب شد. شایان ذکر است که اداره امامزاده سید نجم‌الدین (ع) با نظارت سازمان اوقاف و با مدیریت شهروندان جوی‌آباد قدیم به شیوه‌ای شایسته انجام می‌شود.



امامزاده سید نجم‌الدین (ع)

●مساجد: مسجدهای «امام زمان (عج)»، «چهارده‌معصوم» و «مجیر» هر سه مربوط به دوره قاجار هستند. **●حمام‌ها**: حمام خزینه‌های محله نیز که در ضلع شمالی حمام فعلی قرار داشته از آثار سده‌های پیشین بوده است که در سال ۱۳۴۶ تخریب و به شیوه بهداشتی تجدید بنا شده است. حمام مردانه در سال ۱۳۹۹ احیا و مجدداً راه‌اندازی شد؛ همچنین حمام زنانه نیز امروزه به موزه مردم‌شناسی محله تبدیل شده است.



تبدیل حمام به موزه مردم‌شناسی در جوی‌آباد قدیم

●سنگ قبرها: چندین سنگ قبر قدیمی مربوط به دوران



●ورزش صبحگاهی و پیاده‌روی: گروه ورزش صبحگاهی آقایان، با نظم قابل توجهش، از یک دهه است که آرامش و تندرستی را به خانواده‌ها تقدیم کرده است. همچنین ورزش صبحگاهی بانوان، جدیداً کار خود را آغاز کرده که با استقبال گسترده همراه بوده است؛ همچنین پیاده‌روی‌های خانوادگی نیز به مناسبت‌های مختلف در این محله برگزار می‌شود. کشاورزی در جوی‌آباد قدیم هنوز پررونق است. شهروندان در جوی‌آباد قدیم، در دو بخش مشاغل دولتی و آزاد فعالیت می‌کنند. در بخش مشاغل دولتی عمدتاً در بانک‌ها، آموزش و پرورش، صنایع تولیدی مادر و سازمان‌های نظامی، کارخانجات ریسندگی و بافندگی و… مشغول هستند. مشاغل آزاد رایج در این محل عبارت‌اند از: کشاورزی، دامداری، فنی و صنعتی، تجارت و حرفه‌های مربوط به ساخت‌وساز و…

- خدمات زیرساخت‌های شهری در محله جوی‌آباد قدیم نیازمند رسیدگی است**

در کنار ریشه و بنیان فرهنگی قوی و کهن، برخی خدمات شهری و زیرساخت‌های این محله نیازمند ترمیم و توسعه است که در زیر به آن‌ها اشاره می‌کنیم:

●فضای سبز: در زمینه فضای سبز باید گفت که «پارک گلشن» اگرچه زیبا و سرسبز اما کوچک است و تهی از امکانات ورزش و نرمش برای میان‌سالان و بزرگسالان. «پارک برج» اگرچه با وجود قابلیتی که به‌واسطه برج کبوترخانه دارد می‌تواند رونق و نشاط بسیار بیشتر از این داشته باشد؛ اما هنوز به سطح مطلوبی نرسیده و فضای آن هم، چندان گسترده و پاسخ‌گوی مراجع‌کنندگان نیست. قرار است هزار مترمربع دیگر به وسعت پارک برج افزوده شود که امیدواریم هرچه زودتر محقق و عملی شود.

●بافت فرسوده: بافت قدیمی و فرسوده محله، چشم‌براه کارشناسان و تهیه طرح جامع از طرف سازمان‌های مربوطه است تا با تدابیر لازم و طرح‌های جدید روحی دوباره در کالبد آن دمیده شود. اگر این نکته محقق نشود، انظر اجتماعی سرمایه‌های انسانی و اجتماعی شهرستان یعنی شهروندان جوان و توانمند (انظر سواد اقتصاد و غیره) در طلب مکانی با عمران و آبادانی بیشتر مهاجرت خواهند کرد که زیان‌ها و خسارات‌های این موضوع بر همگان و ازجمله مسئولان دولتی شهرستان روشن و بی‌نیاز از توضیح است.

●شبکه معابر: کوچه ۹۹ و به عبارتی «خیابان شهید محمد عسکری» که پرترددترین و کوچه اصلی این محله به‌شمار می‌رود، به‌شدت نیازمند تعریض و توسعه و ساماندهی است. ادامه مرحله دوم خیابان شهدا پیاده‌روسازی بخش آغازین خیابان شهید فهمیده، حداقل‌فصل خیابان نبوی و چهارراه ماربین می‌تواند در گذرگونی سیمای منطقه مؤثر واقع شود. در حال حاضر به دلیل عدم وجود پیاده‌رو در بخش یادشده و نبود ساماندهی لازم، مشاغل و کارگاه‌هایی احداث و سبب تنزل وضعیت محله شده‌اند. همچنین پس از حدود سه چهار دهه تنها فزات اول خیابان شهدا به بهره‌برداری رسیده است. **●ورودی محله**: با اندیشه و نگاهی فراتر از محله‌گرایی باید گفت شایسته نیست ورودی شهرستان خمینی‌شهر از طرف کهن‌دژ که دروازه اصلی خمینی‌شهر محسوب می‌شود، چنین چهره نابسامانی داشته باشد. سنگ‌بری‌های متروکه، انباشت تعداد زیادی اتاق خودرو در ریزپاده‌رو و سقف مغازه‌ها که در ابتدای خیابان نبوی مشش در مجاورت مهم‌ترین دانشگاه پیام‌نور کلان‌پزشکی دیده می‌شود، ذهنیت خوبی از مدیریت سازمان‌های دولتی شهرستان خمینی‌شهر برای مسافران و رهگذران ایجاد نمی‌کند. ساده‌تر و خودمانی‌تر بگوییم ورودی شهر با چنین سیما و وضعیتی به دیگران خوشامد نمی‌گوید. حضور تعداد چشمگیری از افراد کارتن‌خواب در ورودی شهر در تقاطع خیابان امام رضا و خیابان کهن‌دژ و نیز چهارراه ماربین چهره و اعتبار شهرستان را مخدوش کرده است.

●زورخانه ذوالفقار: با گذشت ۳۱ سال از تأسیس زورخانه ذوالفقار و فعالیت در مکان‌های استجاری هنوز ساختمان جدید این زورخانه با وجود کمک‌های فراوان مردمی به پایان نرسیده است؛ ازاین‌رو نیاز است تا نهادهای دولتی در این زمینه بیشتر کمک کنند و یاری رسانند.

●ایستگاه بازیافت: درحالی‌که شمار قابل‌توجهی از جوانان و اهالی، دغدغه‌مند محیط‌زیست و پاک‌ی طبیعت هستند، ایستگاه بازیافت در منطقه وجود ندارد.

●کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان: ساختمان این کانون چندین سال است به حال خود رها شده و این در حالی است که کارشناسان فرهنگی می‌دانند راه‌اندازی این مرکز تا سه اندازه می‌تواند در ارتقای فرهنگی منطقه مؤثر باشد. **●ورزشگاه بانوان**: ورزشگاه بانوان که در مجاورت موزه مردم‌شناسی قرار دارد و زمین آن توسط اهالی اهدا شده است، علی‌رغم گذشت چهار سال از کلنگ‌زنی آن و همچنین همپایری مالی و انسانی اهالی، هنوز معطل و بلا تکلیف است. **●پیاده‌رو**: علی‌رغم اینکه در خیابان شهید فهمیده پیاده‌روی صبحگاهی انجام می‌شود، به دلیل عدم وجود پیاده‌رو امنیت جانی شهروندان درخطر است و بنابراین علاج واقعه قبل از وقوع باید کرد.

●آلودگی هوا: وجود کارگاه‌های متعدد موزاییک‌سازی در غرب جوی‌آباد و در میان راه‌های کشاورزی، باعث ایجاد گردوغبارهای آزارنده شده است.

●کمبود آب و فرونشست زمین: بهره‌برداری بیش‌ازحد از منابع آبی چاه آب خیابان شهید فهمیده برای فضای سبز شهرستان، در آینده باعث فرونشست زمین و شوری آب خواهد شد.

فرصت

سال شانزدهم | چهارشنبه ۲۳ آبان ماه ۱۴۰۳

مجلات

میراث ناملموس

ازجمله میراث ناملموس در محله جوی‌آباد قدیم می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱) **آیین لایروبی**:



هر ساله در اواخر اسفند و نیز اوایل اردیبهشت آیین لایروبی نهر آب جوی‌آباد انجام می‌شود. این سنت و آیین، دیرینگی و قدمت ۴۰۰ ساله دارد. البته چند سالی این آیین کم‌رنگ و فراموش شده بود که به لطف خدا و به همت چند تن از بویندگان فرهنگی و دغدغه‌مندی که بعضاً شغل کشاورزی هم ندارند، این سنت دوباره احیا شد. بیش از ۱۰ سال است که کارگروه حقایبه با فعالیت و حمایت حداکثری شهروندان کار خود را در قالب یک تشکل آغاز کرده است. یادآور می‌شود تنها کشاورزان در این مراسم حضور ندارند؛ بلکه از همه گروه‌ها از جمله کارمندان، ورزشکاران، دانش‌آموزان، دانشجویان و… نیز با میل و رغبت به جهت ایجاد نشاط و پویایی و علاقه به حفظ اراضی کشاورزی در این کار مشارکت دارند؛ درواقع در چنین روزی می‌توان نمونه بارزی از این بیت را به چشم دید:

دست‌به‌دست هم دهیم به مهر، مبین خویش را کنیم آباد/ بار و غمخوار هم‌دیگر باشیم، تا بمانیم خرم و آزاد

۲) **آیین‌های سوگواری و تعزیه‌خوانی**:



سه حسینی‌ه در این محله به برگزاری آیین‌های سوگواری و عزاداری در ماه‌های محرم و صفر اختصاص دارند. «حسینییه ۱۴ (معصوم)» با بیش از یکصد سال سابقه و از کهن‌ترین حسینی‌های شهرستان مربوط به دوره مظفرالدین شاه قاجار با معماری نسبتاً قدیمی. «حسینییه سادات» با بیش از یک‌هزار متر مربع به‌صورت سالن‌های مجزأ امروزی و همچنین سالن سربوشیده و مجزأ «امامزاده سید نجم‌الدین».

۳) **مراسم خیمه‌زنی شب عید نوروز بر مزار افراد تازه درگذشته**:

مشخص نیست که این رسم از چه زمانی آغاز شده؛ اما خاطرات دوره کودکی و نوجوانی برخی از اهالی با این آیین گره خورده است. در این شب برای شادی روح آسمانی‌شدگان، قرآن می‌خوانند و مردم حاضر در خیمه‌ها که قرالت فاتحه می‌پردازند. در واقع نوعی دیدوبازدید محلی نیز در حین مراسم انجام می‌شود. چنین شب و روزی فضای شادی و نشاط بر آرامستان حاکم و غالب است. در این شب آرامستان دیدنی است و نوجوانان در کنار بزرگ‌ها با میل و رغبت در این مراسم حضور دارند. هرچند خیمه‌زنی، بیشتر برای تازه‌درگذشتگان است؛ اما هستند افرادی که سالیان متوالی به استمرار آن می‌پردازند؛ به‌عنوان مثال، برای شهید حسن محمدی فرزند محمدعلی که در سال ۱۳۵۹ به شهادت رسید، هر ساله تا سال ۱۴۰۱ (حدود ۴۲ سال) توسط برادرش شادروان حسین محمدی خیمه برپا می‌شد.

۴) **آیین تشییع درگذشتگان**:

از دیگر ویژگی‌های پسندیده و انسانی، همکاری، همراهی و همدردی در آیین تشییع درگذشتگان، تدفین و شرکت در مجالس ترحیم است. شاید برای امروزیان باورش سخت باشد که هنوز هم وقتی در این محله، شخصی آسمانی می‌شود و چشم از جهان فرو می‌بندد، به‌طور خودجوش و رایگان و افتخاری، افرادی هستند که به قبرکتی می‌پردازند. شاید در دیگر شهرستان‌ها نیز به دلیل وابستگی طایفه‌ای و عشیره‌ای چنین رسمی وجود داشته باشد؛ اما ساختار اجتماعی مردم جوی‌آباد قدیم وابسته به قوم خاص (کرد، عرب و…) نیست و بااین‌وجود، چنین سنتی در میان آنان وجود دارد. در واقع این کار بیش از آنکه بر پایه همبستگی عشیره‌ای باشد، بر پایه تعامل، مشارکت و عواطف انسانی است. با همه مشغله‌هایی که زندگی جدید برای شهروندان ایجاد کرده هنوز هم اهالی این محله از فاصله‌های دور و نزدیک، خود را ملزم به حضور در مجالس ترحیم، هفته و چهلم اموات می‌دانند.

